UPPSALA
UNIVERSITET

Juridiska fakultetsnämnden

Box 256
SE-751 05 Uppsala

2023-01-20 JURFAK 2022/57

Arbetsmarknadsdepartementet

En fortsatt stärkt arbetslöshetsförsäkring (Ds 2022:28)
(A2022/01534)

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Förslaget innebär att vissa tillfälliga ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som gällt under Covid-19-pandemin ska gälla tillsvidare.

För det första föreslås att den tillfälliga sänkningen av antalet arbetade timmar som krävs för att ha rätt till arbetslöshetsersättning (arbetsvillkoret) ska gälla tillsvidare. Arbetsvillkoret finns fortfarande kvar och är uppbyggt på samma sätt.

För det andra föreslås att antalet karensdagar, som för tillfället är två, inte ska justeras upp till sex dagar utan gälla tillsvidare.

I båda fallen rör det sig om ändrade nivåer i befintlig reglering. Det handlar om hur avvägningen mellan två intressen som arbetslöshetsförsäkringen ska tillgodose ska göras, nämligen den mellan den arbetslöses ekonomiska trygghet och de ekonomiska incitamenten för denne att söka annat förvärvsarbete. Vår bedömning är att dessa två förslag inte främst har rättsliga implikationer utan snarare politiska och ekonomiska sådana och har därför inget att erinra.

För det tredje föreslås att den tillfälliga bestämmelsen, som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att genom föreskrift meddela undantag från femårsregeln för företagare, ska gälla tillsvidare.

Femårsregeln har att göra med när företagare är att anse som arbetslösa och innebär en begränsning av företagares möjlighet att få arbetslöshetsersättning vid upprepade uppehåll i näringsverksamheten. Den extra begränsningen för företagare har ansetts motiverad av att företag med dålig lönsamhet inte ska subventioneras. Av Ds 2022:28 framgår att pandemin visat att det finns ett behov av större flexibilitet. Yttre omständigheter som pandemi eller plötsliga svängningar i världsekonomin kan motivera undantag från regeln eftersom

UPPSALA UNIVERSITET

det drabbar verksamheter på bred front och inte endast de med dålig lönsamhet. Under sådana förhållanden är argumentet att konkurrensen riskerar att snedvridas inte lika starkt. Arbetsmarknadens struktur har också förändrats med många enmansföretag, uppdragstagare och personer som utför arbete i gråzonen mellan anställning och uppdrag, för vilka reglerna för företag kan bli väldigt betungande. Vår bedömning är att det är möjligt att bibehålla en bestämmelse som ger större flexibilitet utan att syftet med femårsregeln går om intet. Det är dock utifrån förslaget oklart på vilka grunder sådana undantag ska kunna göras. Det finns till exempel ingen begränsning till exceptionella situationer. Ett sådant förtydligande vore önskvärt.

Juridiska institutionen vid Uppsala Universitet har i övrigt inga synpunkter på förslaget.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av biträdande universitetslektor Caroline Johansson. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Anna Singer.

Anna Singer